अप्रव्रज्येमास्म हित्वा पुरस्तादात्माधीनं यद्बलं ह्येतदासीत्। नित्यञ्च वश्याः सचिवास्त्वेमे जनार्दनो युयुधानश्च वीरः।
मत्स्यो राजा रुक्मरथः सपुत्रः प्रहारिभिः सह पुत्रैर्विराटः। राजानश्च ये विजिताः पुरस्तात्त्वामेव ते संश्रयेयुः समस्ताः।
महासहायः प्रतपन् बलस्थः पुरस्कृतो वासुदेवार्जुनाभ्यां। वरान्हनिष्यन् द्विषतो रङ्गमध्ये व्यनेष्यथा धार्त्तराष्ट्रस्य दर्पं।७८५
बलङ्कस्माद्वर्द्धयित्वा परस्य निजान्कस्मात्कर्षयित्वा सहायान्। निरस्य कस्माद्दर्षपूगान्वनेषु युयुत्ससे पाण्डव हीनकालं।
अप्राज्ञो वा पाण्डव युध्यमानो धर्मज्ञो वा भूतिमथोऽभ्युपैति। प्रज्ञावान्वा बुध्यमानोऽपि धर्मं संस्तम्भाद्वा सोऽपि भूतैरपैति।
नाधर्मे ते धीयते पार्थ बुद्धिर्न संरम्भात् कर्म चकर्थ पापं। अथो किं तत्कारणं यस्य हेतोः प्रज्ञाविरुद्धं कर्म चिकीर्षसीदं।
अव्याधिजं कटुकं शीर्षरोगि यशोमुषं पापफलोदयञ्च। सतां पेयं यन्न पिबन्त्यसन्तो मन्युं महाराज पिब प्रशाम्य।
पापानुबन्धं को नु तं कामयेत चमैव ते ज्यायसी नोत भोगाः। यत्र भीष्मः शान्तनवो हतः स्याद्यत्र द्रोणः सहपुत्रो हतः स्यात्।७९०
कृपः शल्यः सौमदत्तिर्विकर्णो विविंशतिः कर्णदुर्योधनौ च। एतान् हत्वा कीदृशं तत्सुखं स्याद्यद्विन्देयास्तदनुब्रूहि पार्थ।
लब्धाऽपीमां पृथिवीं सागरान्तां जराम्रृत्यू नैव हि त्वं प्रजह्याः। प्रियाप्रिये सुखदुःखे च राजन्नेवं विद्वन्नैव युद्धं कुरुत्व।
अमात्यानां यदि कामस्य हेतोरेवं युक्तं कर्म चिकीर्षसि त्वं। अपक्रामेः सम्प्रदायैव तेषां मागास्त्वं वै देवयानात्पथोऽद्य।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि सञ्जययानपर्व्वणि सञ्जयवाक्ये षड्विंशोऽध्यायः॥ २६॥

॥ युधिष्ठिर उवाच॥ असंशयं सञ्जय सत्यमेतद्धर्मो वरः कर्मणो यत्त्वमात्थ। ज्ञात्वा तु मां सञ्जय गर्हयेस्त्वं यदि धर्मं यद्य धर्मं चरेयं।
यत्राधर्मो धर्मरूपाणि धत्ते धर्मः कृत्स्नो दृश्यतेऽधर्मरूपः। बिभ्रद्धर्मो धर्मरूपं तथाच विद्वांसस्तं सम्प्रपश्यन्ति बुद्ध्या।७९५
एवं तथैवापदि लिङ्गमेतद्धर्माधर्मौ नित्यवृत्ती भजेतां। आद्यं लिङ्गं यस्य तस्य प्रमाणमापद्धर्मं सञ्जय तन्निबोध।
असत्यामापदि कर्मनि वर्त्तमानो विकर्मस्थः सञ्जय गर्हये तं। लुप्तायान्तु प्रकृतौ येन कर्म निष्पादयेत्तत्परीक्षेद्विहीनः।
प्रकृतिस्थस्यापदि वर्त्तमान उभौ गर्ह्यौ भवतः सञ्जयैतौ। अविनाशमिच्छतां ब्राह्मणानां प्रायश्चित्तं विहितं यद्विधात्रा।
सम्पश्येथाः कर्मसु वर्त्तमानान् विकर्मस्थान् सञ्जय गर्हयेस्त्वं। मनीषिणां सत्त्वविच्छेदनाय विधीयते सत्सु वृत्तिः सदैव।
अब्राह्मणाः सन्ति तु ये न वेद्याः सर्व्वात्मङ्ग साधु मन्येत तेभ्यः। तदध्वानः पितरो ये च पूर्व्वे पितामहा ये च तेभ्यः परेऽन्ये।८००
प्रज्ञैषिणो ये च हि कर्म कुर्य्युर्नान्यं ततो नास्तिकोऽस्मीति मन्ये। यत्किञ्चनेदं वित्तमस्यां पृथिव्यां यद्देवानां चिदशानां परं यत्।
प्राजापत्यं चिदिदं ब्रह्मलोकं नाधर्मतः सञ्जय कामयेयं। धर्मेश्वरः कुशलो नीतिमांश्चाप्युपासिता ब्राह्मणानां मनीषी।
नानाविधांश्चैव महाबलांश्च राज्ञो विजानन्ननुशास्ति कृष्णः। यदि ह्यहं विसृजन् स्यामगर्ह्यो युध्यमानो यदि जह्यां स्वधर्मं।
महायशाः केशवस्तद्ब्रवीतु वासुदेवस्तुभयोरर्थकामः। शैनेयोऽयञ्चेदयश्चान्धकाश्च वार्ष्णेयभोजाः कुकुराः सृञ्जयाश्च।
उपासीना वासुदेवस्य बुद्धिं निगृह्य शत्रून् सुहृदो नन्दयन्ति। कृष्णान्धकाह्युग्रसेनादयो वै कृष्णप्रणीताः सर्व्व एवेन्द्र कल्पाः।८०५